

Appendix 9: Uddybende baggrund

Forekomsten af adipositas hos børn og unge er steget globalt med en faktor 10 over de seneste 40 år, og det er eskaleret til pandemisk niveau(40). Det forudses at adipositaspandemien medfører at børn i dag får en kortere forventet middellevealder end deres forældre. Derfor må gennemgribende tiltag i forhold til børns adipositas anbefales(41–43).

Størstedelen af børn på 3 år med adipositas, har også adipositas når de bliver unge, og den tendens fortsætter ind i voksenalderen(5,44,45). I Danmark i 2020 var forekomsten af adipositas 14% hos 6-7 årige og 19% hos 14-15 årige(46). Personer, der har haft adipositas gennem det meste af deres opvækst, har en øget risiko for at udvikle type-2 diabetes, hypertension, dyslipidæmi, hjerte-kar-sygdomme og en række kræftformer(3–6,46). I modsætning til voksne, der har haft adipositas siden barnealderen, kan børn og unge med adipositas reducere deres risiko for som voksne at udvikle T2DM, hypertension, dyslipidæmi og hjerte-kar-sygdom til samme niveau som hos voksne, der aldrig har haft adipositas. Adipositas i barnealderen har dog konsekvenser allerede i barndommen med risiko for kompromittering af den normale vækst og udvikling, samt store psykosociale konsekvenser med stigmatisering, mobning og depression og angst(14,47,48). Blandt andet ses forekomst af forhøjet eller grænseforhøjet blodtryk hos mere end 50%, obstruktiv søvnapnø hos 45%, fedtlever hos 31%, D-vitaminmangel eller -insufficiens hos 60%, dyslipidæmi hos 28% og prædiabetes hos 14% af børn og unge med adipositas i Danmark(13,49–51). Studier fra Danmark har vist gode resultater ved en systematisk familiebasert basalhandling, med reduktion i graden af adipositas hos 75% og bedring i en lang række adipositasrelaterede komplikationer samt en sundere vægt ved en ændret kropssammensætning(7–11).

De nyeste oversigtsartikler(24,25) og studier af multidisciplinære interventioner(7,52,53), samt en holdningserklæring fra the Childhood Obesity Taskforce under EASO (European Association for the Study of Obesity)(29) viser, at intensive multidisciplinære behandlingstiltag, som stræber mod forankring af sundhedsoptimerende tiltag efter en helhedsorienteret gennemgang af familiens hverdag, kan medføre blivende forbedringer af adipositas og relaterede komplikationer hos børn og unge.

Svær overvægt anerkendt som en sygdom i følgende lande og organisationer:

- ICD-11 (2022)
- Europakommissionen (2021)
- EASO: the European Association for the Study of Obesity (2015)
- Dansk Pædiatrisk Selskab (2015)
- Den Amerikanske (2013) og den Canadiske (2015) lægeforening
- De fleste europæiske lande (fra 2004) (Portugal, Storbritannien, Norge, Tyskland, Schweiz, Østrig, Holland, Israel, Italien, Armenien, Estland, Letland, Malta, Rumænien, San Marino, Serbien, Slovakiet)
- WHO (1948)